

ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВО В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Мишко С.А.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Постановка проблеми та її визначення. Розвиток міжнародних контактів України з іншими країнами в політиці, економіці, культурі та інших галузях зумовлює послідовну орієнтацію сучасної методики викладання іноземних мов на реальні умови комунікації. Метою вивчення іноземних мов є комунікативна компетенція, яка передбачає не тільки володіння мовою, а і засвоєння лінгвокраїнознавчої інформації, необхідної для взаєморозуміння.

Актуальність. Володіння лінгвокраїнознавчим матеріалом є важливою складовою комунікативної компетенції. Використання лінгвокраїнознавчих матеріалів сприяє формуванню мотивації навчання. Завдяки цим матеріалам студенти знайомляться з реаліями країн, мови яких вивчаються, отримують знання в галузі географії, історії, культури, освіти, тобто, залучаються до духовної культури інших народів. Однак, на нашу думку, лінгвокраїнознавчий матеріал недостатньо використовується в процесі викладання іноземних мов в нашій країні.

Метою нашого дослідження є визначення важливості вивчення лінгвокраїнознавства в процесі викладання іноземних з метою формування комунікативної компетенції.

Матеріалом дослідження слугували дослідження українських та зарубіжних авторів, присвячені проблемам лінгвокраїнознавства та міжкультурної компетентності студентів в процесі викладання іноземних мов та практика викладання іноземних мов на факультеті міжнародної політики, менеджменту та бізнесу ДВНЗ «УжНУ».

Виклад основного матеріалу та отримані висновки.

На сучасному етапі розвитку суспільства зростає роль іноземних мов як засобу міжкультурних комунікацій фахівців різних галузей, що, в свою чергу, призводить до підвищення вимог до викладання іноземних мов, включаючи як академічні, так і соціальні аспекти. Завдання викладачів іноземних мов – поєднати процес вивчення іноземних мов з історією та культурою народів, мову яких ми вивчаємо.

Ми цілком погоджуємося з точкою зору А.Рітлової, яка вважає, що неможливо оволодіти іноземною мовою не вивчаючи культуру країни, мову якої ми вивчаємо [7].

Розвиток міжкультурного аспекту у викладанні іноземних мов передбачає визнання того, що поєднання міжкультурної та мовної компетенції сприяє підготовці студентів до взаємодії з людьми інших культур, надає їм бачення перспектив, цінностей та моделей поведінки та дає можливість збагатити свій досвід.

Р.Таварес та І.Кавалканті вважають мову основним засобом, через який виражається культура. Отже, лінгвокраїнознавчі дослідження англомовних країн допомагають студентам не тільки краще краще розуміти і сприймати іншомовну культуру, але і приділяти увагу відмінностям між культурами [4].

Багато викладачів англійської мови розглядають питання доцільності викладання лінгвокраїнознавства при вивченні мови. А.К.МакЛін, відповідаючи на це питання, підкреслює, що деякі дослідники припускають, що англійська, як міжнародна мова, не прив'язана до якої-небудь однієї країни чи способу життя, але вивчення історії та культури країни, мова якої вивчається, в кінцевому випадку, має призвести до збагачення та вивчення власної культури [3].

Деякі викладачі задають питання: «Як можна викладати лінгвокраїнознавство певної країни, якщо ми її не відвідували?» На нашу думку, головна мета викладання не має обмежуватися лише передачею інформації про іншомовну країну. Ми підтримуємо твердження М.Байрам, Б.Грібкової та Х.Старкі, що, насамперед, ми маємо допомогти студентам зрозуміти, як відбувається міжкультурна взаємодія, які соціальні ідентичності є частиною всіх взаємодій, як сприйняття інших людей та уявлення людей про них впливають на успіх спілкування. Однак, ми не можемо погодитись з думкою дослідників, що завдання викладача полягає лише в наданні допомоги учням ставити запитання і інтерпретувати відповіді [2].

Ми поділяємо думку Іскакової А. О. та Каламбаєвої Г. Б., відповідно до якої однією з важливих проблем лінгвокраїнознавства як аспекту викладання іноземної мови є вибір країнознавчого матеріалу, який повинен бути автентичним [5]. Однак, не можна погодитись із твердженнями, що цей матеріал має відображати лише сучасний етап соціальної та рольової взаємодії комунікантів та бути типовим для повторюваних ситуацій спілкування.

Ми вважаємо, що під час проведення занять важливо використовувати автентичний матеріал з різних джерел, який спонукає студентів до критичного аналізу та оволодіння навичками, набагато важливішими, ніж запам'ятовування та відтворення фактичного матеріалу. Вивчення мови в цілях сприяння міжкультурним комунікаціям заохочує обмін знань і обговорення думок, отже викладач має формулювати питання, спрямовані на дослідження. Слід підкреслити, що велике значення має принцип взаємного навчання, при якому студенти вчаться не лише по підручнику та під керівництвом викладача, але і один у одного.

При викладанні лінгвокраїнознавства викладачам не слід обмежуватись матеріалами підручників та інтернет джерел, а слід шукати нові види матеріалів, які дозволяють студентам вивчати і аналізувати їх, а не тільки вивчати інформацію, що міститься в них. Доцільним вважаємо практику обміну поштою з університетами інших країн, де студенти вибирають тему і ставлять реальні цілі, які, на їх думку, будуть пояснювати цю тему, в супроводі коментарів, ретельно написаних відповідно до рівня мови одержувачів.

Алюніна Ю.М. та Рудікова Н.А. розглядають використання країнознавчого матеріалу на уроках англійської мови як одну із стратегій синхронного розвитку

кругозору та лінгвістичної компетенції учнів. Вони пропонують використовувати рольові ігри, адаптовані до цільової аудиторії відповідно до віку, рівня володіння мовою та уподобань. На їх думку, подібний формат заняття дозволить не тільки поглибити знання в галузі культури, історії, традицій і звичаїв країни, мова якої вивчається, але і надає можливість викладачеві виявити динаміку студентів в освоєнні програмного матеріалу курсу (фонетика, лексика, граматики, стилістика) [6].

Особливу увагу, на нашу думку, слід звернути на невербальні форми англійської мови, які сприяють кращому розумінню мови та культури країни, адже те, що ми чуємо не завжди те, що говорять. Розуміння невербальних засобів спілкування запобігає втраті вербальної інформації.

Слід підкреслити, що дуже складним є питання оцінювання міжкультурної компетентності студентів та рівня знань з лінгвокраїнознавства. Є багато видів оцінювання, а саме: тестування, традиційний екзамен, ессе.

Дослідники Іскакова А. О. та Каламбаєва Г. Б. вважають, що визначити рівень знань з лінгвокраїнознавства можна за допомогою тестів, розроблених до кожної теми. На їх думку, ці тести мають відповідати наступним вимогам: бути доступними за змістом, простими за структурою, легкими для перевірки та оцінювання, створювати можливості для тестування великої кількості студентів та заощаджувати час при їх проведенні [5].

На нашу думку, важливо оцінювати не лише знання студентів, але і їх вміння критично аналізувати, співставляти, змінювати своє ставлення до певних явищ. Ми вважаємо, що мета оцінювання полягає в тому, щоб заохотити обізнаність учнів щодо своїх здібностей в міжкультурній компетенції, а також допомогти їм усвідомити, що ці здібності отримуються як в процесі навчання, так і за межами навчального закладу.

М. Байрам, Б. Грібкова та Х. Старкі підкреслюють, що подолання упереджень, які виникають, коли ми оцінюємо певну групу людей або приватну особу, ґрунтуючись на своїх власних стереотипних припущеннях або невігластві, є одним з головних пріоритетів для викладачів іноземних мов [2].

Особливо ретельно, на нашу думку, слід готувати студентів до проходження практики в країнах, мову яких вони вивчають, адже практика повинна включати в себе набагато більше, ніж вдосконалення мовних навичок. Це новий досвід, який забезпечує засоби використання набутих міжкультурних навичок і придбання нових ставлень і цінностей.

Викладачі іноземних мов та лінгвокраїнознавства зокрема мають дуже ретельно ставитись до викладення матеріалу, враховуючи той факт, що їх власні стереотипи та упередження можуть підсвідомо впливати на студентів.

Література

1. Byram M. Cultural Studies in Foreign Language Education/ Byram M. – Clevedon Philadelphia: Multilingual Matters, 1989. – 165P.
2. Byram M. Developing the intercultural Dimension in Language Teaching. A Practical Introduction for Teachers/ Byram M., Gribkova B., Starkey H.

- //Language Policy Division. Directorate of School, Out-of-School and Higher Education DGIV. – Council of Europe. – Strasbourg, 2002. – 42 P.
3. McLean A.C. What We Teach When We Teach British Culture. In Perspectives McLean A.C. // The British Council. – Prague. –No 3, Winter 1993/94–. pp. 11–14.
  4. Tavares R. Developing Cultural Awareness/ Tavares R., Cavalcanti I. – In English Teaching Forum. – Vol. 34, No 3-4. – July – October 1996. – Washington: The United States Information Agency. – pp. 19-23.
  5. Искакова А. О.Linguo-country aspects in foreign language study [Електронний ресурс] / Искакова А. О., Каламбаева Г. Б. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/9_NND_2013/Philologia/1_132165.doc.htm
  6. Alyunina Y. Country Studies Material Application to Foreign Language Teaching at Different Levels//Theory and technique of training and education. – 2016 № 1-2 (21) 02. [Електронний ресурс]/ Alyunina Y., Rudikova N. – Режим доступу: <http://7universum.com/en/psy/archive/item/2923>
  7. Ritlyova A. Cultural Studies in Language Teaching[Електронний ресурс]/ Ritlyova A. – Режим доступу: www.pulib.sk/elpub2/FF/Ferencik2/pdf_doc/12.

Summary

The article covers the issue of linguo-country studies in the process of teaching English. It includes a theoretical issue overview and recommendations for the teachers. The article focuses on the problems of intercultural competence. The author underlines that teachers of foreign languages cannot be neutral on cultural issues and have to consider their own stereotypes which may influence the process of teaching. The article touches upon different kinds of assessment and singles out the importance of the visits of exchange as the means of getting new attitudes and values.

УДК 372.881

ТРУДНОЩІ НАВЧАННЯ ДІАЛОГОВОМУ МОВЛЕННЮ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Писанчин Р. Б.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Постановка проблеми та її визначення.

У сучасному навчальному процесі вивчення англійської мови велику увагу приділяють інтерактивним методам, основаним на особистісно орієнтованому підході до студента. Інтерактивне навчання досліджували такі науковці та методисти як І. Абрамова, Н. Анікєєва, Н. Борисова, А. Вербицький, Ю. Ємельянов, Л. Петровська, В. Платов, В. Рибальський, А. Смолкін, І. Сироежин, К. Фопель, Т. Чепель, С. Шмаков та інші. У наш час інтерактивність